EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2012.12.17.
COM(2012) 765 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

az energiával kapcsolatos termékek környezetbarát tervezésére vonatkozó követelmények megállapítási kereteinek létrehozásáról (átdolgozás) szóló, 2009. október 21-i 2009/125/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv felülvizsgálatáról

2012-es felülvizsgálat

(EGT-vonatkozású szöveg)

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

az energiával kapcsolatos termékek környezetbarát tervezésére vonatkozó követelmények megállapítási kereteinek létrehozásáról (átdolgozás) szóló, 2009. október 21-i 2009/125/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv felülvizsgálatáról

2012-es felülvizsgálat

(EGT-vonatkozású szöveg)

1. Bevezetés

A környezetbarát tervezésről szóló irányelv 21. cikke értelmében a Bizottságnak legkésőbb 2012-ben felül kell vizsgálnia a környezetbarát tervezésről szóló irányelv hatékonyságát és végrehajtási intézkedéseit, valamint értékelnie kell, hogy helyénvaló-e az irányelv hatályának az energiával nem kapcsolatos termékekre való kiterjesztése.

2. Az irányelv hatékonysága

2011-ben a Bizottság célzott tanulmány (a továbbiakban: értékelő tanulmány) készítésébe kezdett annak érdekében, hogy felülvizsgálja i. az irányelvnek és végrehajtási rendelkezéseinek, ii. a környezettudatos tervezés módszereinek, iii. az irányelv 15. cikkében foglalt végrehajtási intézkedések küszöbértékeinek, iv. a piacfelügyeletnek és v. az önszabályozó intézkedéseknek a hatékonyságát[1].

Külön tanulmányt készítettek a környezettudatos tervezés módszereinek naprakésszé tétele érdekében, amely az energiával kapcsolatos termékek környezettudatos tervezésére vonatkozó módszerek megalkotását eredményezte[2].

Az értékelő tanulmány arra a következtetésre jutott, hogy a környezetbarát tervezésről szóló irányelv általánosságban eléri politikai céljait (a termékek szabad mozgása és a környezetvédelem), és hogy az irányelv és végrehajtási rendelkezései hatékonyságának növelése érdekében jelenleg nem célszerű és nem szükséges az irányelv felülvizsgálata.

A tanulmány a következőket különösen hangsúlyozza:

- Az irányelv alapvetően megvalósítja politikai céljait. A végrehajtási rendelkezések középpontjában 2005 óta az energiahatékonyság áll. A rendelkezésre álló adatok minden, a környezettudatos tervezés végrehajtási intézkedései által szabályozott termék esetében az energiahatékonyság irányába történő elmozdulást jeleznek[3].

---

1 A végső jelentést (amelyet 2012 márciusában tettek közzé) lásd: http://cses.co.uk/ecodesign_evaluation

2 Az új módszereket lásd: http://www.meerp.eu/

3 Három esetben (háztartási világítás, készenléti üzemmód, keringetőszivattyúk) közvetlenül a környezetbarát tervezés követelményei járultak hozzá ehhez. Egy esetben (TV-k) a technológiai változás játszotta a legfontosabb szerepet. Egy esetben pedig (külső tápegységek) nem állt rendelkezésre elegendő adat a végrehajtási intézkedés hatásainak értékelésére.

- Túl korai lenne az irányelv és a kötelező, valamint az önszabályozó intézkedések megvalósításának teljes hatását pontosan értékelni, mert eddigi alkalmazásuk időtartama ehhez túl rövid. A tizenkét, az értékelés időpontjában elfogadott környezetbarát tervezésről szóló rendelet közül egy esetében az első szakasz követelményei, nyolc végrehajtási intézkedés esetében a második szakasz követelményei még nem léptek hatályba. Ezenfelül két, önkéntes megállapodásra irányuló javaslat közül a Bizottság hivatalosan még egyiket sem hagyta jóvá[4].

- A környezetbarát tervezésről szóló irányelv 15. cikkében meghatározott környezetbarát tervezés végrehajtási intézkedései elfogadásának indikatív feltételei továbbra is helyénvalók.

- Az energiával kapcsolatos termékek környezettudatos tervezésének (új) módszereiről szóló tanulmány számos módszertani kérdésre kitért.

A tanulmány a környezetbarát tervezésről szóló irányelv és végrehajtási intézkedéseinek alkalmazása során előforduló számos, az Unió és a tagállamok szintjét érintő kihívást is megnevezett, beleértve:

- összetett és hosszadalmas előkészületi eljárások;

- a politikai döntések céljából csak korlátozott adatok állnak rendelkezésre (pl. piaci tendenciák és technológiai változások, piaci adatok, a piacfelügyeleti tevékenységek teljesítményadatai stb.);

- a környezettudatos tervezés intézkedéseinek más uniós jogszabályokkal – mint az elektromos és elektronikus berendezések hulladékairól (WEEE), az egyes veszélyes anyagok elektromos és elektronikus berendezésekben való alkalmazásának korlátozásáról (RoHS), és az épületek energiateljesítményéről szóló irányelv (EPBD) – való nem megfelelő koordinációja;

- a növekvő számú szabályozó, kommunikációs és szabványosítási munkák elvégzéséhez nem állnak rendelkezésre megfelelő erőforrások;

- néhány követelmény ambíciószintjének kérdései, különösen az első szinten;

- az energiával kapcsolatos termékek nem energiával kapcsolatos kérdéseivel (pl. anyaghatékonyság, újrafeldolgozhatóság stb.) való további foglalkozáshoz szükséges fennmaradó potenciál;

- a megfelelő harmonizált szabványok kidolgozásának elhúzódása;

- nem megfelelő és nem hatékony piacfelügyelet[5].

E tanulmány alapján a Bizottság számos következtetést levont azzal kapcsolatban, hogy miként járjon el. A Bizottság főleg olyan intézkedéseket hoz, amelyek hozzájárulnak majd az

---

[4] A komplex set-top boxokról szóló önkéntes megállapodás elismertetését még 2012-re tervezik, míg a képalkotó berendezésekről szóló megállapodást 2013-ban ismerik el.

[5] Becslés szerint a végrehajtási intézkedések tárgyát képező termékek 10–20 %-a nem felel meg az előírásoknak.

irányelv és végrehajtási intézkedései alkalmazásának javításához. A leglényegesebb intézkedések a következők:

- A nem szabályozási jellegű munkák (különösen a kommunikációs tevékenységek) átruházása külső testületekre annak érdekében, hogy a Bizottság erőforrásait jogilag kötelező érvényű jogszabályok kidolgozására és végrehajtására fordíthassa. A Bizottság a Europe Directen[6] keresztül fogja megválaszolni a környezetbarát tervezéssel, az energiafogyasztást jelző címkézéssel és a gumiabroncs-címkézéssel kapcsolatos lakossági kérdéseket. Továbbá a Bizottság a Versenyképességi és Innovációs Végrehajtó Hivatallal (EACI) együtt egy különleges „információs szolgálatot" hoz létre, amely támogatja i. a környezettudatos tervezéssel és az energiafogyasztást jelző címkézéssel kapcsolatos információs kampányok előkészítését és lebonyolítását, és ii. azon kérdések megválaszolását, amelyeket polgárok, érintettek és más érdekelt felek tettek fel.

- Más uniós testületek műszaki szakértelmének további felhasználása, beleértve a Közös Kutatóközpontot (JRC) és az Innovációs Végrehajtó Hivatalt (EACI). A Közös Kutatóközpontot például fokozott szerepet kap az új végrehajtási intézkedések műszaki tartalmának fejlesztésében és a kiválasztott termékcsoportok szabványosítási munkáinak nyomon követésében, valamint hozzá fog járulni a különböző politikai eszközök integráltabb jogalkotási folyamatának kidolgozásához (környezettudatos tervezés, energiafogyasztást jelző címkézés, ökocímke, zöld közbeszerzés (GPP), elektromos és elektronikus berendezések hulladékai (WEEE), az egyes veszélyes anyagok elektromos és elektronikus berendezésekben való alkalmazásának korlátozása (RoHS) stb.).

- Az érintettek (tagállamok, ipar és nem kormányzati szervezetek) szakértelmének felhasználását tovább erősítik, különösen a jelenlegi végrehajtási intézkedések felülvizsgálati és átdolgozási eljárása során[7].

- Ezenfelül létrehoznak egy, az Unió piacára kerülő termékek energiahatékonyságával és más környezeti vonatkozásaival kapcsolatos adatbázist.

- Külső szakértők alkalmazása (beleértve az új megközelítéssel foglalkozó tanácsadókat), akik szorosabban figyelemmel követik az európai szabványügyi szerveknek a környezettudatos tervezés végrehajtási intézkedései céljából végzett szabványosítási munkáját. Továbbá a nem kormányzati szervezetek támogatása annak érdekében, hogy aktívan részt tudjanak venni a szabványosítási munkában.

- A piacfelügyeleti tevékenységgel kapcsolatban előírt éves adatszolgáltatás és a tagállami hatóságok piacfelügyeleti együttes fellépésének elindítása az Intelligens energia – Európa (IEE) 2013. évi munkaprogramja keretében, a környezetbarát tervezés és energiafogyasztást jelző címkézés jogszabályai jobb végrehajtásának érdekében. Egy, az Unió piacára kerülő termékek energiahatékonyságával és más környezeti vonatkozásaival kapcsolatos adatbázis létrehozása.

3. Az irányelv hatályának kiterjesztése

---

6 Lásd: http://europa.eu/europedirect/index_en.htm

7 2014 végéig 11 végrehajtási intézkedést vizsgálnak felül (nyolc, a környezetbarát tervezést és három, az energiafogyasztást jelző címkézést érintő intézkedést).

Az irányelv 21. cikke rendelkezéseinek megfelelően a tanulmány értékelte, hogy helyénvaló-e kiterjeszteni az irányelv hatályát a nem energiával kapcsolatos termékekre is.

A tanulmány alapján a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy jelenleg nincs szükség a környezetbarát tervezésről szóló irányelv hatályának a nem energiával kapcsolatos termékekre való kiterjesztésére.

A tanulmány különösen a következőket hangsúlyozta:

- Nem áll rendelkezésre elegendő, az irányelv jelenlegi hatályát érintő tapasztalat (az energiával kapcsolatos termékekre a 2009. évi átdolgozás során terjesztették ki). A Bizottság által eddig előkészített végrehajtási rendelkezések az energiafelhasználó termékeket érintik. A környezettudatos tervezéssel kapcsolatos, a 2012–2014 közötti időszakra vonatkozó munkaterv tartalmazza az első, energiafelhasználással kapcsolatos termékcsoportokat, mint például az ablakok és a hőszigetelés.

- Elsődleges fontosságú a 2005. évi, környezetbarát tervezésről szóló irányelv és a környezettudatos tervezéssel kapcsolatos, a 2009–2011 közötti időszakra vonatkozó munkaterv keretében végzett szabályozó munka lezárása. Különben a jelenlegi munkatervek[8] végrehajtásának szükségességéből és az új termékcsoportok előkészítő tanulmányainak történő elindításából, valamint a korlátozott erőforrásokból adódó megnövekedett munkateher miatt fennállna annak a kockázata, hogy a nem energiával kapcsolatos termékcsoportok szabályozási munkái (legalább 2015-ig) elhalasztásra kerülnek.

- A nem energiával kapcsolatos termékcsoportok másfajta megközelítést igényelnek. Az energiafelhasználó termékektől eltérően sok nem energiával kapcsolatos terméknek (pl. élelmiszer, italok, textilek) jelentős környezeti hatása van, amely főleg korábbi életciklusukból adódik (pl. szarvasmarhától vagy növényektől származó nyersanyag termelése), ezért a megfelelőségértékelés céljára nem elegendő pusztán a termék vizsgálata.

- Jelentős nehézségekbe ütközik jelenleg, hogy reális követelményeket állapítsunk meg a nem energiával kapcsolatos, a legmagasabb megtakarítási potenciállal rendelkező termékcsoportok környezettudatos tervezésére[9].

4. Következtetés

A Bizottság 2012. április 19-én tanácskozott a környezettudatos tervezéssel foglalkozó konzultációs fórummal az értékelő tanulmányban megállapított ajánlásokról és előzetes következtetésekről. A Bizottságnak az irányelv és végrehajtási intézkedései hatékonyságának

---

8 Főleg végrehajtási, kommunikációs és jogi tevékenységek, valamint 35 szabvánnyal kapcsolatos munka.

9 Az olyan nem energiával kapcsolatos termékekre, mint a bútorok, a tisztítószerek, az ágybetétek vagy a játékok, vonatkozó követelmények teljesíthetőnek tűnnek. Ezek a termékek azonban a nem energiával kapcsolatos termékek teljes környezeti hatásának csak kis részéért felelősek.

javítását célzó további eljárások, valamint az irányelv hatálya tekintetében alkotott nézőpontját az érintettek széles körűen támogatták[10].

A Bizottság ezért arra a következtetésre jutott, **hogy jelenleg nincs szükség sem a környezetbarát tervezésről szóló irányelv azonnali felülvizsgálatára, sem hatályának a nem energiával kapcsolatos termékekre való kiterjesztése**, és a következő megközelítést javasolja:

- A környezetbarát tervezésről szóló irányelv egyes vonatkozásait, amelyek a jelenlegi felülvizsgálat tárgyát képezték, adott esetben újra lehet értékelni az energiafogyasztást jelző címkézés irányelvének következő, 2014. évi felülvizsgálatakor. A környezettudatos tervezésre vonatkozó végrehajtási rendeletek és az energiafogyasztást jelző címkézésre vonatkozó, felhatalmazáson alapuló rendeletek ugyanarra, az energiával kapcsolatos termékre gyakorolt hatásai gyakran összekapcsolódnak és kiegészítik egymást;

- A környezetbarát tervezésről szóló irányelv egyes vonatkozásait felülvizsgáló bármely jövőbeli értékelő tanulmánynak:

    - számításba kell vennie a 2001. évi értékelő tanulmány eredményeit, és szükség esetén aktualizálnia kell az abban megfogalmazott ajánlásokat;

    - az új bizonyítékok fényében különleges figyelmet kell szentelnie azoknak a szempontoknak, amelyeket a 2011. évi értékelő tanulmányban még nem lehetett teljes mértékben értékelni (például a végrehajtási intézkedések és a harmonizált szabványok hatékonysága, valamint a két irányelv végrehajtása közötti szorosabb koordináció).

A Bizottság a környezetbarát tervezésről szóló irányelv végrehajtásának és végrehajtási intézkedéseinek javítása érdekében továbbra is együtt dolgozik a tagállamokkal és az érintettekkel.

---

[10] Lásd a 2012. április 19-i, a környezettudatos tervezéssel foglalkozó konzultációs fórum jegyzőkönyvét: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sustainable-business/ecodesign/consultation-forum/files/20120419_minutes_en.pdf